

taımfeden biri...

220 Sicil No'lu Üyemiz Y. Mühendis RIFAT TOPLU İle Yapılan Söyleşi

18 Nisan 1913 Miladi (5 Nisan 1329 Rumi) Cuma günü Yanya'da doğmuşum. Yanya; 2. Murat Han (1461-1446) tarafından fethedilen Balkan Yarımadasında, Akdenize ve Adriyatik denizine hakim bir bölge. Hemen Kuzeyinde Arnavutlar yaşar.

Ne zaman ve nasıl İstanbul'a (Başşehirimize) geldiğimizi hiç bilemiyorum, ancak 5 yaşında olduğum sıralarda Şehzadebaşında Toprak sokakta bahçesi olan bir evde oturduğumuzu, sokakta oynarken iki adet kağıt beş kuruş bulduğumu, eve seviçle geldiğimde beş kuruşun birini ablama verdiğimi, ikinci beş kuruşu da ağabeyimin istemesi üzerine ona verdiğimde, parasız kalmama rağmen şöyle bir gururlandığımı hatırlıyorum.

Bir sabah uyandırıldığımda, İstanbul'un maruz kaldığı üç büyük yangından, Şehzade yangını, ahşap olan evlerin hepsini yakıyor, bizim de evimiz yanıyordu.

Günler geçmekte, biz küçüklerde oyuncak vs. yok. O zamanın şehir içi vasıtası olan tranvayların biletlerini toplayıp onlarla oynuyoruz. Bir

gün yine bilet toplamı eve dönmüştüm ki ne göreyim, odada bayanlar oturmuş, ortada rahmetli babaannem saçlarını yolup ağlıyor. Meğer o zaman Çanakkale Muhabereleri bitmiş, Padişah 5. Mehmet (Reşat) tarafından babam Ahmet Suphi Toplu Binbaşılığa, Çanakkale Muhaberelerinde 19. Fırka Kumandanı olan Kaymakam Mustafa Kemal Bey (M. Kemal Atatürk)de Paşalığa terfi ettirilip, halen Filistininde bulunan Nablus'a yıldırım orduları ile gönderiliyor. Binanaleyh bu yangınlarda rahmetli şehit babam Nablus' da bulunuyor. Kendisine yazılan ve acıklı halimizi bildiren mektubun zarfının üstüne (şehit olduğundan iadesi) ibaresi yazılıp mektup geri gönderiliyor. Meğer babam 26 Ağustos 1918 tarihinde, İngilizlerin her saat başında gönderdikleri bombardıman uçaklarından atılan bombalardan şehit olmuş. Bu acıklı mektuptan sonra yalnızlığa itilmiş 36 yaşında bir dul anne ile 9 yaşında kızı Fatma Efser, oğlu Hasan Tahsin ve ben oğlu Rifat Toplu artık çiftlik sahibi halamızın kızının evinden uzaklaştırıldık.

Allah devlete millete zeval vermesin o zamanlar bizlere kişi başına 3 lira 52 kuruş olmak üzere, toplam 14 lira 8 kuruş aylık bağlanmış ve 3 ayda elimize 42 lira 24 kuruş geçmeye başlamıştı. O zamanlar elektrik yoktu. Zenginlerin yaşadığı bazı semtlerde mesele Kadıköy'de havagazı vardı. Şimdiki sokaklardaki elektrik lambalarının yerine camdan yapılmış dört köşe mahfazaların içinde bulunan havagazı lambaları vardı. Akşamları elinde bir meşale bulunan kimse sokakları dolaşır, bu lambaları yakar, sabah ortalık aydınlanınca da söndürürdü. Fakat bizim fakir fukaranın yaşadığı Üsküdar bunlardan mahrumdu. Ne var ki yıllar sonra elektriğe kavuşunca geceleri sokaklar ve evlerimiz elektrikle aydınlatılmaya başlanmıştı.

Seneler geçtikçe ben ve abim eve bir katkıda bulunalım diye Yanya'lı akraba ve komşuların çocukları gibi omuzumuzdan asılı bir tablada, içine koyduğumuz sigara kağıdı ve kibrit satardık. Bu durumumuz aklıma gelince satışta şöyle bağırdığımı da hatırlarım: "Sigara kağıdı kibrit, üç kutu bir çeyrek, kibri, kağıt var kibrit."

Böylece devletin verdiği maaş bize kafi gelir, israf denilen bugün Türkiye'mizde ayyuka çıkan

lüzumsuz harcama yapmazdık, daha doğrusu yapamazdık. Bayramdan bayrama bize alınan bir gömlek ve pantolonu ancak bayram günü giyebilir, gelecek bayram için itina ile saklardık.

İlkokulu, Üsküdar Sultan Mustafa Han Salih Numune Mektebinde okumuşum. Bundan sonra yetim ve öksüzleri sinesinde barındıran DARUŞŞAFKA lisesini, ilk okulu bitirdiğimde yapılan imtihan ve çekilen kura neticesinde kazandım. Yatılı ve parasız 8 yıl okudum.

Hepimiz iki sene kaybetmiştik ama parasız ve Türkiye'nin gözbebeği bir okulunda okuyacaktık. Zengin değildik Galatasaray'a gidemezdik, fakat Daruüşşafaka Galatasaray'ı aratmadı. Muhterem hocalarımız, yetim olmamız dolayısıyla bütün güçleri ile bize babasızlığımızı, yoksulluğumuzu hissettirmeden bağırlarına bastılar. Bir sene sonra girişte bizim gibi ilkokulu bitiren Berkaddin ismindeki arkadaşımızı Daruüşşafaka'nın üçüncü sınıfına yani ortaokul birinci sınıfa almışlardı. Sene sonunda bizde sınıfı geçince ilkokulu bitiren arkadaşlarla birlikte Berkaddini örnek vererek hakkımızın verilmesini istedik. Bizi bir imtihana tabi tuttular ve hepimiz doğruca orta birinci sınıf öğrencisi olduk ve bir senemizi kurtardık.

Hocalarımız (o zaman yeni harflerlelatin alfabesinin Türkçe'ye uydurulmuş şekli yoktu) okulda bize Fransızca lisan dersi, 9. sınıfta Keman dersi verdiler, ondan da bir hayli ilerlemiştik. 9. sınıfta bize ikinci bir lisan daha verilmeye başlandı: İngilizce.

Hocamız; İstiklal Marşımızı yazan muhterem insan Mehmet Akif beyin damadı Ömer Rıza Doğrul Bey idi. O da ben de gördüğü kabiliyet dolayısıyla kendisine ait REDHOUSE lügat kitabını verdi, beni teşvik etti. Sayesinde bir hayli İngilizce öğrenmiştim.

1934 yılında lise bitirme imtihanlarında Bakalorya dedikleri imtihanı kazanmak lazımdı. Bu imtihan, lise 1., 2. ve 3. sınıflarda üç yıl zarfında okunan bütün derslerden yapılmakta idi. Şimdi yalnızca son

sınıf derslerinden imtihan yapılmakta ve derslerden 3 alsa bile yine çocuklarımız geçirilmektedir. Buna rağmen çocuklarımız şaşırılmış durumdadırlar. Yüzlerce derslane açıldı. Kendilerine bu dersanelere devam etmezlerse başarılı olamayacakları telkin ediliyor. Bu ise çocuklarımızı da, ana babaları da zor durumda bırakıyor.

Bizim zamanımızda televizyon yoktu yalnız Ankara'da ve İstanbul'da birer radyo istasyonu vardı. Bir gece Atatürk İstanbul Radyosunda spikerlik yaparak sevdiği Rumeli türkülleri çaldırılmış, programın dışında, gece radyo saatlerce neşriyat yapmıştı. Bizleri de Rumeliden sürülmemizin hicranı içinde çok duygulandırmıştı. O zamanlar, İstanbul'da Beyoğlu tarafları 110 volt ile aydınlatılırdı. Tamirhaneler 110 voltla işlerini görürlerdi, senelerce böyle sürdü. Sonra da 220 voltluk santraller kuruldu ve 110 voltluk şebekeler 220 volt ile çalışır hale getirildi.

Şimdi hatırladım, 1951 senelerinde Amerika'da Mişhigan Bell Telefon Kumpanyasında staj görürken, Droit de elektrik 110 voltu ve henüz yeni çıkmış olan ses kayıt cihazları 110 volt ile çalışırdı. Bizim arkadaşlarla birlikte satın alıp Türkiye'ye getirdiğimiz ses cihazı 18 kilogramdı, bu da 110 volt ile çalışırdı. Dönüşte, uçağa binerken ve Türkiye'ye geldiğimizde uçaktan inerken, ben büyük bir dikkatle bu 18 kilogramlık teypi ve beraberinde getirdiğim kasetleri taşımışım, o zaman Türkiye'de ses kayıt bantları yoktu. Rahmetli anacığım, kardeşlerimin, yakın uzak akrabaların hayranlığını çeken bu teyp ile hepsinin sesini kaydetmek ve sonra onlara dinletmek o kadar değişik bir zevk veriyordu ki hepimize. O zaman karı koca olan iki sınıf arkadaşım, Ankara radyosunda bu cihazımı iki ay neşriyatta kullandılar.

Yüksek Mühendis okulu ilk kurulduğunda yalnız yol, su, mimarı şubeleri vardı. Ben yüksek mühendis okuluna girmeden iki yıl önce Elektrik Makina ve Elektrik PTT şubeleri açılmıştı.

PTT İdaresi, elektrik yüksek mühendislerinin temini için parasız yatılı beş talebenin masraflarını ve bizden önce giren 10 talebenin masraflarını kabullenmişti. Hocalarımızın içinde, tahsillerini Fransa'da yapmış olan Türklerle birlikte Alman ve Fransız hocalarımız da vardı. Yıllar birbirini kovaladı. Bizlerde yüksek mühendis okulunun 6. sınıfına geldik. Ders yılı 1939-1940 idi, bizden önceki öğrenciler gibi, biz 5 öğrenciyi Fransa'da Ecole Supereur okulunda PTT tarafından okutulmak üzere, memleket dışına çıkmak için bütün hazırlıklar yapıldı, hatta pasaportlar da verildi. Döviz olarak verilmesi gereken Fransız Franklarını da almıştık. Akramamız çok değerli doktor Ahmet Rasim Bey'e vedaya gitmişim. O, bir gün; "iyi ama Rifat, Almanlar harbe başlayacak gidemezsiniz" demişti. O zamanlar Avrupa'ya gidenler parmakla gösterilirdi. Ağustos sonlarında tam hareket emrini almak üzereyken 1 Eylül 1939 Almanya'nın Nazi partisi başkanı diktatör Hitler, Bulgar radyosunda akşama doğru yaptığı yayında; "Ieh habe einem grosse Deutchland" diyor ve dinleyenler ise, "Heil unserem Hitler" diye onu alkışlıyordu (Büyük bir Almanya yaptım, yaşa bizim Hitlerimiz). Meğer o gün Polonya'ya hücum etmiş ve fiilen İkinci Dünya Muharebesini (savaşını) başlatmıştı.

Bu durum karşısında pasaportlarımız çıkmış, harcırahımız alınmış, bütün yakınlarımızla vedalaşmış ve harekete hazır iken, bir tereddüt içine düşmüştük. Birkaç gün sonra aldığımız yazıda, "iş'arı ahire kadar Paris'e hareketiniz tehir edilmiştir" deniyordu.

Böylece bütün ümitlerimiz bir anda söndü. Çünkü yüksek mühendis mektebinin, bu elektrik PTT şubesinin son sınıfını okutacak ecnebi hocalarımızın Türkiye'ye gelmeleri lazımdı.

O zaman Ankara'da Etimesgut'ta kurulmakta olan radyo istasyonlarında bilgimizi artırmak üzere, biz beş altıncı sınıfa geçmiş öğrenciyi Ankara'ya gönderdiler. Bizler için de iyi oldu. İngilizler bu istasyonu

yapıyorlardı, birde Türk mühendisi vardı aralarında, pratik bilgimiz bir hayli ilerlemişti.

Birkaç ay sonra tekrar İstanbul'daki Yüksek Mühendis okuluna Çağrıldık. Fransa'ya ilk gidenlerden ikisi Pariste yapılacak tahsili bitirmiş olduklarından Yüksek Mühendis olarak diğer sınıftakilerle 6. sınıfı teşkil etmişler ve birlikte eğitime başlamıştık. Yıl sonunda uzatmalı bir tahsil süresi ile Eylülde mezun olmuştuk. Bizim 6 yıl masraflarımızı PTT Umum Müdürlüğü ödediği için onların mühendisleri olarak çalışmaya mecbur edildik. Bana İstanbul'daki PTT Baş Müdürlüğünde fen müfettişi olanların yanında bir vazife verdiler, bu vazife bir ay sürdü ve sonra yedek subay okuluna gittim.

6 ay sonra 1940 yılının nisanında Erzurum 9.cu Kolorduya bağlı muhabere alayına asteğmen olarak gittim. Mevcut askeri hatları ve malzemeyi tetkik etmek, kullanmak ve yeni telefon telgraf hatları çekmek imkanlarına kavuştum. Ancak 6 ay sonra 1940 eylül ayına kadar 9.cu Kolordu 1.ci Şubesinde Kurmay subaylarla istihbaratta çalıştım. 1942 yılının sonunda terhis edildik ve var gücümüzle PTT Genel Müdürlüğüne bağlı olarak fen müfettişi sıfatı ile çalışmaya başladık. Bir müddet sonra ben, Sivas bölgesi fen müfettişi sıfatı ile çalışmaya başladım. Beni Sivas bölgesi fen müfettişi olarak bir müddet sonra Sivas'a tayin ettiler.

O zaman Türkiye'de kuranportör hemen hemen yoktu. İstanbul'daki anacığım ile görüşmek için Ankara'ya kadar çıplak iki tel üzerinden vücuda getirilmiş devre ile oradan da, İstanbul'a üç kanallı bir kuranportöre bağlanmak sureti ile İstanbul ile görüşebildik. Almanların yaptığı kuranportörlü Adana-İstanbul arasında da bir devremiz vardı. Ekseriye hatlar direklerde takas kullanılmadan direğin bir tarafına bir izolatör, diğer tarafına da bir izolatör konulmak ve bir tel bir tarafından, diğer bir tel de diğer tarafından geçirilmek üzere devre teşkil edilirdi. Menzil kısa olsun diye dağ, tepe denmez demir teller bazen de bakır teller çekilirdi. Bu

devrelere bakan hat bakıcıları şiddetli kışlarda ayakçallıklarla arızalı direğe çıkarlar ve maalesef bazen muvazelerine kaybeder, ayaklardaki ayakçallıkları direğine takılır, kendileri de baş aşağı asılı kalırlar ve bazende maalesef kurtlar tarafından yenirlerdi. PTT'nin bütçesi dardı. Fen müfettişlerine tahsis edilmiş servis kamyonetleri de yoktu.

Yıllar böylece geçerken elimizden geldiğince kadar yeni hatlar çekmeye ve bunları da, hayat tehlikesine sebep olmamaları için şoselerin kenarına yapmaya başladığımız sırada, PTT Genel Müdürlüğünden, PTT hesabına ilk okuyanlar ve sonrakiler ile biz üçüncü devreden mezun olanlardan on genci Amerika'ya tahsile gönderdiler. 1951 yılının ortasından 1952 yılının hemen hemen ortasına kadar, orada gerek hat inşaatlarında ve gerekse modern hayatta bir çok yenilikler gördük. Bizi Dedroit'teki MICHIGAN BELL COMPANY'ye götürdüler.

İlk stajımızı orada yaptık. Amerika'ya geldiğimizde evvela New Yorkla kaldık zamanla Şikago'da, Washington'da kaldık. Diğer telefon şirketlerin "Honour Guest'i olduk. Tam iki ay her yerde, hep yeni yeni tesisler, değişik değişik usul ve adetlerle karşılaştık. Fakat hemen intibak etmede hiç gecikmezdik. Onlar da şaşırırlardı bu halimize.

En basit iki misal vereyim: Şelf servisi ve eskalatörler. New Yorkta ilk sabahımızda bizi bir restorana götürdüler. Hepimiz tepsilerimizi aldık, yiyeceklerimizi almadan önce gerekli çatal, kaşık, bardak, ekmeğe gibi şeyleri tepsimize koyduk. Sonra sevdiğimiz yemeklerden bize uzatılan tabakları da tepsimize yerleştirdik. Masalara oturduk sohbet ederek efendi efendi aldıklarımızı yedik. Onlar hayret içinde kaldı. "Türkiye'de böyle servis var mı" dediler. "Hayır dedik", çok şükür yıllar sonra Türkiyemizde de böyle yerler açıldı, servisler yapıldı. Şimdi seyyahların en çok sevdiği ülkelerden olduk. Bundan sonra New York'taki o zaman dünyanın en yüksek binasına götürdüler bizi. Burada asansör vardı, önemli değildi ama bundan

sonra bizi götürdükleri BİRLEŞMİŞ MİLLETLER BİNASINA gittiğimizde bize menejerlik eden Mişhigan Telefon Kumpanyasının yetkilisi, bizi hayatımızda ilk kez gördüğümüz eskalatöre getirdi. Haydi yukarı çıkalım dedi ve bizi dikkatle izlemeye koyuldu. On Türk sanki bu yürüyen merdivenleri kullanmaya alışmış insanlar gibi rahatlıkla ve herhangi bir acemilik göstermeden trabzanı tuttuk. Sağ ayağımızı o anda yer seviyesindeki basamağa basdık hiç bir sarsıntı ve hiç bir anormellik meydana gelmeden üst kata çıktık ve eskalatörden

rahatlıkla ayrıldık. Menejer bize sordu: "Türkiye'de de eskalator var mı?" Yıl 1951, her yeni gördüğümüz her şey, biz Türklere tabii geldiği ve hiç falso yapmadığımız için hayret ederlerdi. Nihayet iki ay sonra tamamen Amerikalıların hayatlarına alışmış ve günler geçtikçe hepimiz branşlarımızda ilerlemeye başlamıştık. Bana da dış şebeke kalmıştı, iyiki öyle olmuş. Türkiye'de yukarıda da söylediğim gibi Ankara, İstanbul arasında üç kanallı ve Adana İstanbul arasında, İkinci Dünya Savaşı sırasında Almanların yaptığı kaç kanallı olduğunu hatırlayamadığım bir kuranportör sistemi vardı. Amerika'da gerekli bilgileri edinip Türkiyemize döndüğümüzde, on Türk oradaki öğrendiklerimizi memleketimizde tatbik etmeye başladık. Yıl 1956..

PTT'de çalıştığım yıllarda; 1942 yılının sonlarında terhisî mutakip İstanbul'daki verici tesislerinde vazife vermişlerdi. Sonra yukarıda da söylediğim gibi Sivas bölgesi fen müfettişî olarak tayinim çıktı. 1946 yılına kadar orada çalıştım. Bölgem: Sivas, Erzincan, Malatya, Amasya, Kayseri vilayetlerini kapsıyordu. Dağ ve tepeden geçen hatları söküp, yerine bütçemize göre modern hatlar çekiyorduk. Son zamanlarda Sivas şehrinde, Belediye Başkanı; Belediyenin Elektrik Müdür ve Mühendisliğini de ilave görev olarak bana vermişti. Fakat Ankara'dan, İstanbul'dan ve bizi idare edenlerden uzakta kalmam beni endişelendirmeye başlamıştı. Her genç arkadaş bir yer kapıyordu. PTT'den aldığım aylık;

Belediye Elektrik Müdür ve Mühendisliğinden aldığım ücretten azdı. Ankara'ya veya İstanbul'a geçmem gerektiğine karar verdim. Ve zamanın Cumhurbaşkanı Sayın İsmet İnönü'ye mektup yazdım ve mektubumda, yarınların ümidini bağladığınız üniversite bitirmiş gençlerin hali böyle Paşam demiştim.

Aradan az bir müddet geçti. 1946 yılının sonlarına doğru, PTT Genel Müdürlüğünde bağlı olduğumuz Daire Reisi beni telefonla buldu. Gayet tatlı kelimelerle hatırlımı, durumumu sordu ve seni Ankara telsizlerinin idarecisi olarak alalım, lojman da var rahat edersin dedi. Bu teklif gayet önemli idi benim için. 24 saat sonra cevap verdim, kabul ettiğimi söyledim yerime gelen arkadaşına vazifemi devrettim ve Ankara'ya geldim. Gölbaşında alıcı istasyonlarımız vardı. Dilersem merkezde vericide, dilersem Gölbaşında kalıyordum. Bu arada Daire Reisimizin bir teklifi daha oldu. Kendisinin gittiği Ankara Sanat Enstitüsü'nde bana branşım ile alakalı bir hocalık da temin etti. Daha canlı, daha faal olmuşum.

Yıllar böyle geçerken iki adet takdirname ile taltif edildim. Birincisi: 5 Şubat 1948 tarih ve 1177 sayılı yazı ile PTT Genel Müdürü tarafından Gölbaşı telsiz alıcısı merkezinde yeni akümülatör bataryalarını tesis ve elektrojenleri işler duruma koymak ve her türlü malzeme için koruyucu tetbirler almam doiyası ile görevimde olağanüstü çalıştığım belirtilip, sizi takdir ediyorum diye yazılı takdirname verilmişti. İkincisi

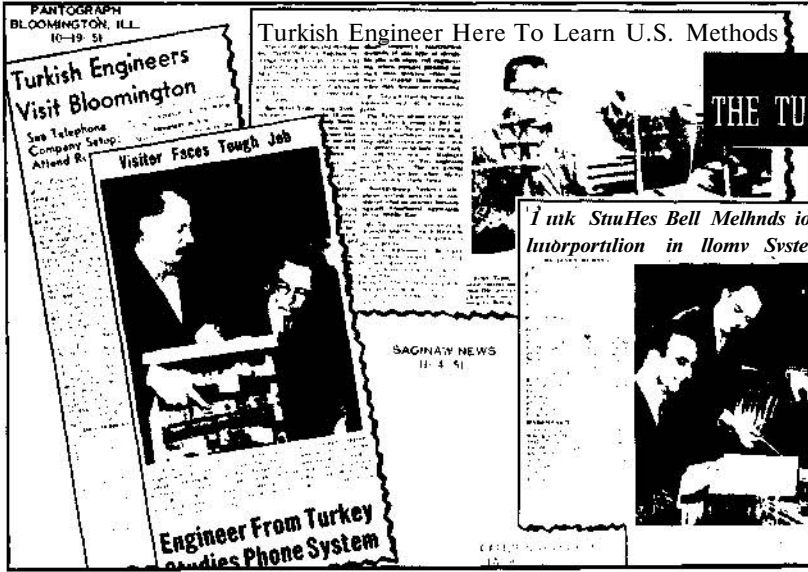
de: 18.1.1953 tarihinde Burdur-Antalya arasındaki hatlarda fırtına ve yağmur doiyası ile meydana gelen arızaları kısa bir zamanda ıslah ettiğim göz önüne alınarak, Ulaştırma Vekili tarafından; göstermiş olduğumuz fevkaalede başarıdan dolayı sizi takdir ederim diye yazıyordu.

28 Kasım 1956 Çarşamba tarihli Çorum'da çıkan YENİ ADIM günlük gazetesinde ilk sayfasında başlık şöyle idi: "Çorum-Kargı telefon hattı bitiyor. Çift devre olarak inşa edilen hat 20 günde ikmal ediliyor. Bu suretle Osmancık-Hacı Hamza ve Kargı sıhhatli bir muhabereye kavuşuyor." Makale sonlarında; "Öğrendiğimize göre 120 küsur kilometrelik bu mesafeye fen müfettişî Rifat Toplu nezaharetindeki ekip 20 gün gibi kısa bir müddet içinde çift bakır devre tesisine muvaffak olmuş bulunmaktadır. Yeni hat, bir iki güne kadar işletmeye açılacak."

Yukarıda sözü edilen bakır devreleri Amerika'da öğrendiğimiz en modern tarzda inşa etmiş olmanın hazzını tatmıştım.

Amerika dönüşüne rastlayan bu tesisleri; 1) Niksar-Tokat, 2) Amasya-Göynücek, 3) Boyabat-Havza, 4) Kargı-Çorum, 5) Malatya-İsnietpaşa, 6) Giresun-Dereli, 7) İskilip-Bayat, 8) Aybastı-Şarköy, 9) Ipsile-Hafik, 10) Ordu-Giresun, hatları takip etti ve bir buçuk ayda inşa ettirdiğim bu hat, ismim zikredilmek üzere radyoda da neşredildi.

1951-1952'de Meşhur Marshall yardımı ile on genç Amerika'ya staja gönderilecekti. Bundan dolayı üç defa imtihana tabi tutuldum.

Amerika'ya gönderilecek kişinin içinde en iyi İngilizce konuşan ve tercüme yapan ikinci kişi idim. Nitekim, Amerika'da iken Türkiyemiz hakkında on sayfalık bir konferansı ewela, 22 Ocak 1952'de Salı günü BANCROFT HOTEL'de öğle yemeğine mütakip verdim. Ertesi günü de 23 Ocak 1952 Çarşamba günü, Mister Peter'in evinde vermiştim ki süre tam 45 dakika idi.

Türkiye'ye döndükten sonra Avrupa'daki firmalardan ilgi gördüm ve bilhassa Hollanda'daki Philips, İsveç'deki Ericson'dan davetler aldım. Bu vesile ile İngiltere, Fransa, Hollanda, kalya, İsveç'e misafir olarak götürüldüm. Artan bilgimize daha bir çok yenilikler katmak imkanını buldum. Hollanda'da, Amerika'da verdiğim Türkiye hakkındaki konferansı kalabalık bir toplulukta verdim.

Eylül 1951'de yayınlanan News Lines gazetesinde; Ziyaretçi Türk mühendisleri İstanbul Teknik Üniversitesi'nden mezundurlar. Marshall Planı gereğince burada bulunuyorlar. Gaye Türkiye ile dostluğumuzu kuvvetlendirmek ve komünizme karşı kuvvetli bir müttefik bulmak" diye yazıyordu.

Türkiye'de Nato için telefon havai hatları inşasını yapan Halil Aluş

kardeşimle, 1 Temmuz 1955'den 29 Şubat 1956'ya kadar Nato havai hatları inşası 11. bölge şefi olarak çalışmışım.

- Halil Beyden ayrıldıktan sonra tekrar PTT'de bir müddet çalıştım. Ancak Devlet Demir Yolları Umum Müdürlüğü mevcut muhabere sistemini değiştirmek, modern bir hale getirmek için yetkili ve tecrübeli eleman arıyordu. Çünkü bizim ilk mühendis olduğumuz 1940 yıllarında ve daha sonraları gerek PTT'de gerek Devlet Demir Yollarında Muhabere iki merkez veya iki istasyon arasında demir devreli muhabere sisteminde manüföle ile yapılırdı. Trenler bir istasyondan diğerine böyle hareket ettirilirdi. PTT'de telgraflar manüföle ile yapılırdı.

Ek görev olarak Kara Harp Okulunda Fizik, Elektrik, Elektronik dersleri vermeye başladım. Bu da 1957'den 1965 yılının sonuna kadar tam 9 yıl sürdü.

Devlet Demir Yolları'nda fiilen hareket dairesinde çalıştığım zamanlar 1957'den 1963 arasında, bir istasyondan diğer istasyona mors alfabesi ile ve manüföle haberler verilirken, 1963'den sonra bölgelerin uzak mesafelerine bile telefonla haberler iletmeye başlandı ve halen DDY en modern dış şebekeye malik durumdadır.

Avrupa'nın muhtelif memleketinde yapılan yıllık Nato toplantılarına da

üç defa iştirak ettim. Bu bakımdan cidden bahtiyarım.

60 yaşında iken 1973 yılının Temmuzunda Teknik Müşavir unvanı ile 1. derecenin 4. kademesinden emekli olmuşum. Ondan sonra da daha önceleri başlattığım sosyal hizmetleri de idame ettirdim. İlk iş olarak bir okul yaptırmak için bir dernek kurduk ve bizim evin alt katında ilk okul birinci sınıfının hemen açılmasını sağladım. Hayırseverlerin yardımı ile sıralar, yazı tahtası ve lüzumlu eşyayı temin ettik.

- Bundan sonra da semtimiz kalabalıklaşmış apartmanlar, evler yapılmış semtimizin bir eksiği olan Şefkat Camii için de kurduğumuz derneğin faaliyeti Cenabı Allahın yardımı ile 1964 yılında yapımına başlanarak 20 sene sonra bitmiş ve gelişen Keçiören'in muhtarlık bölgesinden biri de Camimizin bulunduğu mahallenin ismine Şefkat Mahallesi denilmiştir.

Sözlerimi bitirmeden; Ruhunun Şad olması için, Çanakkale Muharebelerinde Kumandan Kaymakam, Mustafa Kemal Bey'in (ATATÜRK) maiyetinde kıdemli yüzbaşı olarak Topçu taburu ile bütün Muharebelere iştirak etmiş olan şehit babamın tuttuğu harp ceridesi, tarihimize ışık tuttuğundan, Milli Savunma Bakanlığı tarafından takdirle karşılanmış ve arşivde özel yerine konulmuş ve biz Toplu ailesine de candan teşekkürlerini bildirmişlerdir.

Şimdi aklıma gelmişken şunu da söylemek isterim. Rahmetli Şehit Babam Osmanlı İmparatorluğu zamanında Padişahın açtığı Mühendis Hane-i Berri-i Humayun'dan Mühendis Üsteğmen çıkmış, ben de Türkiye Cumhuriyetinin Yüksek Mühendis Okulundan mezun olmuş, çocuğum Suphi Toplu da Boğaziçi Üniversitesi'nden Makine Mühendisi olarak mezun olmuş, böylece bir aileden baba, oğul, oğul mühendis olmuşlardır.

- 75 yıllık hayatımdaki faaliyetlerimi uzun uzun anlattım böyle bir imkan sağlayan EMO'na bütün kalbimle teşekkür ederim. EMO'na bağlı bütün mühendisleri candan kutlar, başarılar dilerim. Sevgilerimle.